🕎 חנוכייה של מילים – יוצרים חנוכייה ממלח ובצק וכותבים

יצרה: רוית ראש בן ישי

חט"ב וחט"ע · פעילות חווייתית (לשון ויצירה) · 45 דקות + ייבוש

🎯 מטרות

- ליצור חנוכייה מבצק מלח (או מחומר אחר) בעבודת צוות.
- לקשור יצירה לכתיבה: לכל קנה – מילה, ערך או משפט.
- חט"ב: לתרגל צורות של מילים מאותו שורש. חט"ע: לנסח ערכים ומחויבות אישית.

🧺 חומרים

- בצק מלח: 2 כוסות קמח, כוס מלח, כ־3/4 כוס מים (מוסיפים לאט עד שהבצק גמיש)
- קרטון לבסיס, צבעי גואש או טושים
- כרטיסיות קטנות וקיסמים לשילוט כל קנה

⏱️ מהלך השיעור (45 דקות)

דקות	שלב	מה עושים
0–5	פתיחה	שואלים: למה בחנוכייה יש שמונה נרות ועוד שמש? מזכירים: נוהגים שהנרות בשורה אחת ובגובה אחד, והשמש מובדל.
5–25	יצירה בקבוצות	לשים בצק, יוצרים בסיס ושמונה "קנים" ושמש. מסמנים מקום לכל נר.
25–38	כתיבה	לכל קנה – כרטיסייה על קיסם (ראו המשימות לפי שכבה).
38–45	תערוכה קצרה	כל קבוצה מציגה את החנוכייה ומקריאה שתי כרטיסיות.

🟣 משימת חט"ב: "שמונה מילים של אור"

על כל קנה כותבים מילה אחרת מאותה משפחה – אותו שורש, צורה שונה. השמש: השורש עצמו.

- שורש א־ו־ר: אוֹר, אוֹרָה, מָאוֹר, מְאוֹרוֹת, תְּאוּרָה, אוֹרוֹת, מוּאָר, הֵאִיר
- שורש ד־ל־ק: דָּלַק, הִדְלִיק, הַדְלָקָה, דֶּלֶק, דֶּלֶק, מַדְלִיק, דָּלוּק, נִדְלַק
- אפשר לבחור שורש אחר: נ־ר־ (נֵר, נֵרוֹת) או ח־נ־ך (חֲנֻכָּה, חִנּוּךְ, חָנַךְ).

אחר כך: משפט אחד לכל מילה, על חנוכה או על כסלו.

🔵 משימת חט"ע: "שמונה ערכים, שמש אחד"

- על כל קנה – ערך אחד (נאמנות, אומץ, ענווה, נתינה, אמונה, אחדות, התמדה, שמחה).
- על השמש – הערך שמדליק את כולם, לדעת הקבוצה, עם נימוק בכתב.
- משימת כתיבה: פסקה של 6–8 שורות – "איזה ערך מהמכבים הייתי רוצה להדליק בחיים שלי, ואיך?"

🦺 בטיחות

- החנונייה מבצק מלח היא לקישוט ולתצוגה. לא מדליקים בה נרות אמיתיים – אפשר להניח נרות לד.
- בצק מלח מתייבש באוויר בכמה ימים, או באפייה בחום נמוך בהשגחת מבוגר.
- לא אוכלים את הבצק (הרבה מלח).

🗺️ מפת התאמות והנגשות

למי	מה מתאימים
🟡 מתקשים ומתקשות	בנק מילים מוכן לגזירה והדבקה; שורש אחד שהמורה בוחרת.
🟢 חנ"מ	בסיס חנונייה מוכן מראש; 4 קנים עם כרטיסיות במקום 8; עבודה בזוגות עם תפקידים.
🔵 עולים ועולות	כרטיסיות עם ציור לכל מילה (☀️ אור, 🔦 תאורה, 💡 מאור); ערכים עם הסבר קצר.
⭐ מצטיינים ומצטיינות	כתיבת שיר קצר של 8 שורות – שורה לכל קנה.

> 💡 **הערה למורה:** אפשר להחליף את בצק המלח בחימר, בפלסטלינה או בקרטון ממוחזר. כדאי להשאיר את החנוכיות לתצוגה בכיתה עד חנוכה (נר ראשון: יום ו', כ"ד בכסלו, 4.12.2026 בערב).

📝 דף עבודה · חנוכייה של מילים – יוצרים חנוכייה ממלח ובצק וכותבים

חט"ב וחט"ע · פעילות חווייתית (לשון ויצירה) · 45 דקות + ייבוש

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. (חט"ב) השורש שבחרנו: _____. כתבו 8 מילים מהשורש:

קנה	המילה	משפט קצר
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

2. (חט"ב) הקיפו את המילה שאינה מאותו שורש: אוֹר · מָאוֹר · אָרוֹן · תְּאוּרָה

3. (חט"ע) שמונת הערכים שלנו והשמש – ולמה דווקא הערך הזה הוא השמש:

יצרה: רוית ראש בן ישי · © 2026 כל הזכויות שמורות

4. (חט"ע) פסקה: "איזה ערך מהמכבים הייתי רוצה להדליק בחיים שלי, ואיך?"

🔑 מפתח תשובות למורה · חנוכייה של מילים – יוצרים חנוכייה ממלח ובצק וכותבים

1. 1. לדוגמה (א־ו־ר): אוֹר, אוֹרָה, מָאוֹר, מְאוֹרוֹת, תְּאוּרָה, אוֹרוֹת, מוּאָר, הֵאִיר. לבדוק שכל המילים באמת מאותו שורש.
2. 2. אָרוֹן – שורשו א־ר־ן, ולא א־ו־ר.
3. 3. תשובה קבוצתית; לבדוק נימוק.
4. 4. תשובה אישית; לבדוק שיש ערך, קשר למכבים ופעולה מעשית.